

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. passio Christi causauerit nostram salutem per modum meriti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Peccati cruci-
figentium
Christum
grauitas &
magnitudo
D. Thom.
Bernard

detur aggravare. Huc accedunt alia circumstantia grauius prauorum affectuum, odij, iræ, & inuidie in Christum, qui ex magna superbia, & ambitione oriebantur. Quæ omnia ex historia Evangelica constant, & ex summa illa diligentia importunaque postulatione ac furore, quo in morte Christi procuranda impij Iudæi debacchati sunt. Quo tandem fit, vt peccatum illud saltem in indiuiduo, consideratis omnibus malitiis, & circumstantiis eius, possit estimari grauius omnium, quæ ab hominibus vnquam commissa sunt. Quo sensu potest exponi D. Thom. & idem videtur dixisse Bernard. sermon. quodam de passione Domini peccatum illud fuisse, *Grauius, ac singulare*, quamquam hoc etiam incertum sit, & Bernard. recte intellectus facile possit exponi. Solet vero comparari hoc peccatum cum peccato Adæ, quia illud videtur fuisse grauius propter nocuum generis humani. Sed Bernard. supra videtur hoc peccatum præferre, quia maioris æstimationis est dignitas Filij Dei, quam omnes homines: & præsertim, quia non constat illud nocuum esse ita præsum ab Adamo, vt multum aggravaret. Sed de hoc etiam nihil certi definiri potest. An verò quia persona Christi fuit infinita, peccati cruci-figentium Christum fuerit infinitum, & cur Iudæorum demeritum ex illa circumstantia non tantum creuerit, quantum Christi meritum, & satisfactio ex circumstantia personæ patientis, latè tractatum est in priori tomo disp. 4. Sect. 4.

Testimonij
Luc 23.
Expositio
Beda.
Iustin.
Ad. 3.

In solut. ad 1. explicat D. Thom. verba illa Christi, *Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt*, quod illa executio non ad principes, sed ad minores de populo Iudæorum referenda sit. Quæ est expositio Bedæ Lucæ 23. & Iustin. q. 108. Quod si obijcias verba Petri Act. 3. *Scio, quia per ignorantiam fecistis, sicut & principes vestri*. Respondendum est, illam particulam, *sicut*, dicere similitudinem in ignorantia aliqua, non æqualitatem. Sed difficile creditu est, Christum orasse tantum pro plebe, & non pro principibus. Tum quia ratio est vniuersalis, & illa causa non videtur addita ad limitandam orationem: sed ad facilitandam impetrationem. Tum etiam, quia Christus dedit exemplum dilectionis inimicorum, vnde orare etiam debuit pro principibus Iudæorum, qui erant præcipui inimici eius. Denique, quia effectus illius orationis, quos supra posuimus, etiam in principibus Iudæorum locum habere potuerunt. Quare dici potest, orationem Christi generalè fuisse & illam excusationem ad omnes etiam pertinere posse, quia omnes aliqua ignorantia laborarunt. Nam licet hæc in principibus fuerit affectata, tamen quatenus ex aliqua parte diminuit audaciam, vel irreuerentiam in Deum, potuit ad impetrandam veniam allegari. Et huic expositioni magis videntur fauere omnia, quæ circa hanc orationem ex sanctis Patribus supra tradidimus.

D. Thom.

Caiet.

In solut. ad 2. D. Thom. insinuat, grauius peccasse Pontifices Iudæorum, quam Iudam, Pilatumque, & milites eius. Et de hac parte posteriori supra diximus. Circa priorem vero Caietan. censet peccatum Iudæ fuisse grauius, propter maiorem Christi cognitionem, & altiorum statum quem habebat: & propter maiorem ingratitude, ac denique propter maiorem prodicionis turpitudinem. Ad Diuum Thomam autem tacite responderet non definisse contrarium, sed indecisam quæstionem reliquisse. Cæterum ego in primis existimo D. Thomam definisse quæstionem, alias argumento non satisfecisset. Deinde censo, eius sententiam esse veriorum propter duas præcipuas rationes, quas D. Thomas insinuat. Prima est, quia Iudas reuera noluit Christum occidi, neque id futurum existimauit, vt eius poenitentia, quamuis peruersa, declarauit, & supra etiam exposuimus. Et hanc rationem insinuat D. Thomas cum dicit Iudam non tradidisse Christum Pilato

Gravius pec-
cauerunt
pontifices Iu-
dæorum
quam Iudas.

sed Pontificibus. Altera est, quia Iudas ex cupiditate, non ex inuidia, & odio tradidit Christum, sicut principes Iudæorum. His addi potest, quod Principes Iudæorum maiori duritia, & pertinacia in Christo tradendo perdurarunt, quod etiam est signum vehementioris, ac intensioris affectus: quæ omnia, si recte perpendantur, videntur magis peccatum augere.

Solutio ad 3. clara est. Ex ea tamen colligi potest summa quædam totius quæstionis huius de causa efficiente passionis Christi. Illud enim opus, vt fuit actio Iudæorum, nullo modo est tribuenda Christo aut Deo. Quia licet Deus ad eam concurreret, physicè tamquam vniuersalis causa: tamen quia illa actio absolute mala est, in Deum referri non potest: sed hoc modo tribuitur Iudæis, vt proditori- bus, & homicidis Act. 7. Gentibus, vt executori- bus Matth. 20. Lucæ 18. dæmoni, vt primo instigatori, Joannis 13. At vero quatenus illa passio tenuit se ex parte Dei, & Christi, qui voluntate sua illam accepit, permisit, & non impediuit, sic tribuenda est Christo, & Deo. Et ita intelliguntur scripturæ Isaia 53. Ioann. 11. ad Galat. 2. ad Romanos 8. Nec de hac materia aliquid amplius disputandum occurrit.

Causa effi-
ciens passio-
nis Christi
qua.

Act. 7.
Matth. 20.
Luc. 18.
Ioan. 13.

QVÆSTIO XLVIII.

De modo passionis Christi quantum ad effectum, in sex articulos diuisa.

Einde considerandum est de effectu passionis Christi. Et primo de modo efficiendi: secundo de ipso effectu.

Circa primum quaruntur sex.

- Primo, *virum passio Christi causauerit nostram salutem per modum meriti.*
- Secundo, *virum per modum satisfactionis.*
- Tertio, *virum per modum sacrificij.*
- Quarto, *virum per modum redemptionis.*
- Quinto, *virum esse redemptorem sit proprium Christi.*
- Sexto, *virum causauerit effectum nostre salutis per modum efficientie.*

Sensus Diui Thom. in titulo quæstionis est, agendum esse de modo, quo passio Christi suum effectum operata est. Itaque non hic agitur de modo passionis secundum se, sed de modo, quo influit in effectum. Et hac occasione tractat hic D. Thom. de merito, & satisfactione Christi, & de redemptione nostra, quæ res, quia copiose disputata est à nobis in priori tomo, hoc loco iterum repetenda non erit, ubi nihil noui addendum occurrit, sed quæ in genere dicta sunt de operibus Christi, passioni applicanda sunt.

ARTICVLVS I.

Virum passio Christi causauerit nostram salutem per modum meriti.

Primum sic proceditur. Videtur, quod *infr. qu. 62. passio Christi non causauerit nostram salutem per modum meriti.* Passionum enim principia non sunt in nobis. Nullus autem meretur vel laudatur, nisi per id, cuius principium est in ipso. Ergo passio Christi nihil est operata per modum meriti.

264.
Infr. qu. 62.
art. 5. q. 3. d.
18. artic. 1.
4. d. 1. q. 1. ar.
4. qu. 3. veri.
q. 26. a. 6. ad
20. et 10m.
4. si q. 19. art.
4. et qu. 34.
art. 2.

2. Præ-

2. Præterea, Christus ab initio suæ conceptionis meruit, & sibi, & nobis, ut supra dictum est. Sed superfluum est aliquem iterum mereri id quod ante meruerat. Ergo Christus per suam passionem non meruit nostram salutem.

3. Præterea, Radix merendæ est charitas: Sed charitas Christi non fuit magis augmentata in passione, quam ante. Ergo non magis meruit salutem nostram patiēdo, quam ante fecerat.

Sed contra est, quod super illud Philipp. 2. Propter quod & Deus exaltavit illum, &c. dicit August. Humilitas passionis, claritatis est meritum, claritas humilitatis est premium. Sed ipse clarificatus est, non solum in seipso, sed etiam in suis fidelibus: ut ipse dicit Ioan. 17. Ergo videtur, quod ipse meruit salutem suorum fidelium.

Tra. 104. in
Ioann non
procul à fine
tom. 9.

Respondendo dicendum, quod (sicut supra dictum est) Christo data est gratia, non solum sicut singulari personæ, sed in quantum est caput Ecclesiæ: ut scilicet ab ipso redundaret ad membra. Et ideo opera Christi hoc modo se habent tam ad se, quam ad sua membra, sicut se habent opera alterius hominis in gratia constituti ad ipsum. Manifestum est autem, quod quicumque in gratia constituitur, propter iustitiam patitur, ex hoc ipso meretur sibi salutem, secundum illud Matth. 5. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Unde Christus per suam passionem non solum sibi, sed etiam omnibus membris suis meruit salutem.

Ad primum ergo dicendum, quod passio, in quantum huiusmodi, non est meritoria: quia habet principium ab exteriori. Sed secundum quod eam aliquis voluntarie sustinet, sic habet principium ab interiori: & hoc modo est meritoria.

Ad secundum dicendum, quod Christus à principio suæ conceptionis meruit nobis salutem æternam: sed ex parte nostra erant quedam impedimenta, quibus impediabamur consequi effectum præcedentem meritorum. Unde ad removendum illa impedimenta, oportuit Christum pati: ut supra dictum est.

Ad tertium dicendum, quod passio Christi habuit aliquem effectum, quem non habuerunt præcedentia merita: non propter maiorem charitatem, sed propter genus operis, quod erat conveniens tali effectui: ut patet ex rationibus supra inductis de convenientia passionis Christi.

De hoc arti. videantur dicta in priori tomo, disp. 41. Sect. 1. & sequentibus, cum illis coniungendo, quæ diximus disp. 39. Sect. 2. ubi tractavimus, per quos actus Christus meruerit.

In solut. ad 2. & 3. attingit D. Thomas an Christus meruerit aliquid sua passione, quod prioribus actibus non meruerit, & cur meritum nostræ salutis specialiter tribuatur passioni, cum per reliqua opera vitæ suæ etiam nobis meruerit. Sed de his videnda sunt, quæ diximus eodem tomo disp. 4. Sect. 4. in objectione.

ARTICVLVS II.

Utrum passio Christi causauerit nostram salutem per modum satisfactionis.

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod passio Christi non causauerit nostram salutem per modum satisfactionis. Eiusdem enim videtur esse satisfacere, cuius est peccare: sicut patet in alijs penitentia partibus: eiusdem enim est contriti, & confiteri, cuius est peccare. Sed Christus non peccauit: secundum illud 1. Petri 2. Qui peccatum non fecit. Ergo ipse non satisfecit propria passione.

2. Præterea, Nulli satisfecit per maiorem offensam. Sed

maxima offensa fuit perpetrata in Christi passione, quia gravissime peccaverunt qui eum occiderunt: ut supra dictum est. Ergo videtur quod per passionem Christi non potuerit Deo satisfecisse.

3. Præterea, Satisfactio importat æqualitatem quandam ad culpam, cum sit actus iustitiæ. Sed passio Christi non videtur esse æqualis omnibus peccatis humani generis: quia Christus non est passus, secundum diuinitatem, sed secundum carnem: secundum illud 1. Pet. 4. Christo igitur passio in carne: Anima autem in qua est peccatum, prior est quam caro. Non ergo Christus sua passione satisfecit pro peccatis nostris.

Sed contra est, quod in persona eius dicitur Psal. 68. Quæ non rapui, tunc exolvebam. Non autem exolvit qui perfecit non satisfecit. Ergo videtur quod Christus patiēdo, perfecit satisfecit pro peccatis nostris.

Respondendo dicendum, quod ille proprie satisfecit pro offensa, qui exhibet offensam id, quod æque vel magis diligit, quam oderit offensam. Christus autem ex charitate, & obedientia patiēdo, maius Deo aliquid exhibuit, quam exigeret recompensatio totius offensæ humani generis. Primo quidem propter magnitudinem charitatis, ex qua patiebatur. Secundo, propter dignitatem vitæ suæ, quam pro satisfactione ponebat: quæ erat vita Dei, & hominis. Tercio, propter generalitatem passionis, & magnitudinem doloris assumpti: ut supra dictum est. Et ideo passio Christi non solum sufficiens, sed etiam superabundans satisfactio fuit pro peccatis humani generis: secundum illud prima Ioannis secundo. Ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.

Ad primum ergo dicendum, quod caput & membra sunt quasi una persona mystica: & ideo satisfactio Christi ad omnes fideles pertinet, sicut ad sua membra. In quantum etiam duo homines sunt in charitate, unus pro alio satisfacere potest, ut infra patebit. Non autem est similis ratio de confessione, ad quem assumi possunt instrumenta inter quæ computantur etiam amici.

Ad secundum dicendum, quod maior fuit charitas Christi patientis, quam malitia crucifigentium. Et ideo plus potuit Christus satisfacere sua passione, quam crucifixores offendere occidendo: in tantum quod passio Christi sufficiens fuit, & superabundans ad satisfaciendum pro peccatis occidentium ipsum.

Ad tertium dicendum, quod dignitas carnis Christi non est estimanda solum secundum carnis naturam, sed secundum personam assumptam, in quantum scilicet erat caro Dei, ex quo habebat dignitatem infinitam.

Videantur dicta in priori tomo, in tota disp. 4. in sol. ad 1. attingit D. Tho. quæstionem cur unus homo possit satisfacere pro alio: non vero conteri, vel confteri. Sed hæc res habet proprium locum in materia de satisfactione.

ARTICVLVS III.

Utrum passio Christi operata sit per modum sacrificij.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod passio Christi non sit operata per modum sacrificij. Veritas enim debet respondere figuræ. Sed in sacrificiis veteris legis, quæ erant figure Christi, nunquam in offerebatur caro humana, quinimo hæc sacrificia immunda, & nefanda habebantur: secundum illud Psalm. 105. Effuderunt sanguinem innocentem, sanguinem filiorum suorum, &

li 3 filia

255.
4. eo c. 15. ad
23 & 24. &
op. c. 10. ca. 18.
col. 6.

256.
Infr. q. 49. ad
4. Cor. & q.
73 art. 4. co.
& ad 3. & q.
83. art. 1. co. &
op. c. 60. ca. 28.
fanda habebantur.